

fahren, str. 252). Jinými slovy: Rozhodnutí odporuje zřejmě zákonu tehdy, když soud nedbá určitého předpisu zákona, který upravuje určitou otázku (viz sb. n. s. čís. 745). Pro úpravu výživného nemanželského dítěte přichází v úvahu § 166 obč. zák. Tomu napadené usnesení neodporuje. Předpisy požitkového zákona, v tomto případě zákona z 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n., upravují jiné poměry. Proto nelze jeho §§ 13 a 144 použítí při rozhodování této záležitosti. Ostatními vývody dovolacího rekursu není doličován žádný uplatňovaný důvod § 16 nesp. říz. Proto mu nebylo vyhověno.

Čís. 7229.

Novela k advokátnímu řádu (zákon ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n.).

Předpisy §§ 4 a 5 zák. upravují různé případy a nelze je chápati kumulativně, nýbrž alternativně. Bývalý advokát v území, jež po státním převratu se stalo cizozemskem, vyhovující podmínkám § 5 zák., nepotřebuje svolení ministra spravedlnosti podle § 4 zák.

Zápis do seznamu advokátů jest potud konstitutivní, že bez něho nelze oprávněně vykonávati advokacii, nemá však toho významu, že bez výmazu ze seznamu nebylo by možno pozbyti vlastnosti advokáta, naopak advokát jím přestává býti, jakmile nastala některá ze skutečností, na kterou zákon váže pominutí advokacie.

Samostatná advokátní prakse rovná se »praktické právní službě u advokáta«.

(Rozh. ze dne 9. srpna 1927, R I 564/27.)

V ý b o r a d v o k á t n í k o m o r y v P r a z e zamítí žádost Dr. Jos. H-a o zápis do seznamu advokátů s tímto o d ů v o d n ě n í m: Byl jste podle předložených výkazů po 28. říjnu 1918 jako před tím advokátem mimo území republiky Československé. Výmaz Váš se stal 31. srpna 1920. Mohl byste tedy podle § 4 zák. čís. 40/1922 býti zapsán do seznamu zdejších advokátů jen, kdybyste vykázal všechny náležitosti zákonem tím nařízené a kdyby k tomu svolil, vyslechna advokátní komoru, ministr spravedlnosti. Mezi náležitostmi zákonem předepsanými jest však praktické zaměstnání v právní službě po dobu § 5 tohoto zák. Nejmnější požadavek § 5 jest pětiletá praktická právní služba u advokáta. Vy však dle výkazů předložených praxe té nemáte. Nevykázal jste tedy ohledně přípravné praxe náležitost zákonem nařízenou. Mimochodem poznamenáváme, že by bylo náležitost československého občanství státního prokázati vysvědčením zemské správy politické. V a l n á h r o m a d a a d v o k á t n í k o m o r y v P r a z e nevyhověla odvolání Dr. Josefa H-a. D ů v o d y: Valná hromada připojuje se k názoru komorního výboru, že by po zákonu bylo zapotřebí, byste si opatřil svolení ministerstva spravedlnosti podle § 4 novely čís. 40/1922, kdyby se mělo jednati o zápis Váš do seznamu advokátů. Uznala však jako komorní výbor, že by Vám ani se svolením ministra spravedlnosti nebylo možno povolití zápis, protože nevykazujete pětiletou praktickou právní službu u advokáta,

požadovanou § 1 druhý odstavec písm. e) a § 5 druhý odstavec zák. č. 40/1922. 1. Pokud jde o potřebu svolení ministra spravedlnosti, kterou se v odvolání svém v první řadě zabýváte: Kdy jste byl zapsán do seznamu advokátů advokátní komory v Subotici, není z příloh Vašich vidno. Dle odvolání Vašeho byl jste však již před začátkem světové války advokátem v Novém Sadě. Na začátku světové války byl jste povolán do aktivní služby vojenské a odevzdal jste vedení své kanceláře kolegovi v Novém Sadě. Byl jste tedy po celou dobu, co jste byl ve svazu vojenském a to bylo dle příloh podání Vašeho do praes. 13. dubna 1927 č. j. 2089 do 13. listopadu 1918 — advokátem se sídlem v Novém Sadě. Na poměru tom však ani po 13. listopadu 1918 ba ani po 7. lednu 1919, kdy jste nabyl zdejšího státního úřadu s hlediska právního ohledně Vaší advokátní kanceláře v Novém Sadě nenastala taková změna, že by mohlo býti prostě tvrzeno, že jste přestal býti advokátem. Proč jste o výmaz z rejstříku advokátů v Subotici nezažádal před 28. říjnem 1918 a ani ne hned po tom, nýbrž až v roce 1920, to posuzovati není věcí advokátní komory. Že by však advokacie Vaše v Novém Sadě, t. j. v království S. H. S. byla pomínula sama sebou tím, že jste byl jmenován v Čsl. republice dne 7. ledna 1919 státním úředníkem, nelze vyvozovati ze žádných zákonných článků uherských, které platily v obvodu advokátní komory v Subotici, připadlém ke království S. H. S., tak jako na Slovensku. Vy sám se v tom směru odvoláváte jen na § 3 písm. f) zdejší novely advokátní ze dne 31. ledna 1922, č. 40 sb. z. a n. Novela ta však v roce 1919 neplatila ani zde, tím méně v království S. H. S. Bylo by tedy, i kdybyste měl přípravnou praxi zákonem žádanou, nutno podle § 4 novely požadovati předložení souhlasu ministra spravedlnosti k Vašemu zápisu. 2. Otázka pod 1. řešená je však naprosto podružná se zřetelem k tomu, že předepsané přípravné praxe nevykazujete. Že přípravnou praxi zákonem předepsanou musíte vykázati, má-li k zápisu dojít, jest zajisté nepochybné, ať jest užití § 4 novely nebo ne. Neboť nikde není předpisu, podle kterého by ten, kdo byl třeba jen před 28. říjnem 1918 zapsán jako advokát v území připadlém pak do království S. H. S. a nikdy na území zdejšího státu, měl nárok, by byl zapsán nyní do seznamu advokátů v republice Československé bez výkazu náležitostí zákonem nařízených. Tu pak sám uznáváte, že prokazujete jen něco přes čtyři roky přípravné praktické právní služby u advokáta. Podle § 5 odst. 2 novely jest nezbytně zapotřebí výkazu nejméně pětileté praktické služby u advokáta. Domnělých pět let samostatné advokacie, kterých se dovoláváte, v tom směru po zákonu nemá významu, nehledíc k tomu, že jste podle vlastních údajů a výkazů skoro celou dobu pěti let trávil ve vojenské službě a Vaší advokátní kancelář vedl substitut. Stejně nemá v tom směru významu Vaše praxe u státního úřadu správního v nepochybně významném a důležitém postavení, neboť zákon nemá předpisu, podle kterého by pensionovaný správní úředník na základě své právní praxe mohl žádati o zápis do seznamu advokátů. Odstavce šestého § 5 novely dovoláváte se neprávem. Vykládáte odstavec šestý v ten smysl, jakoby pravil: kdo měl a

má jen podmínky k zápisu do seznamu advokátů plativší před novelou, může býti na základě nich zapsán i po prvním lednu 1925. Odstavec ten však naopak praví, že může býti zapsán jen do 1. ledna 1925. Znění citovaného odstavce šestého je v tom směru tak jasné, že ani větší jasnosti přát si nelze. Přes to jest zajímavo citovati příklad, který k tomu odstavci uvádějí motivy. Motivы praví: Na Slovensku byla praxe pětiletá zavedena již před novelou. Kdyby odstavec šestý do § 5 vsunut nebyl, musili by na Slovensku v mezidobí do 1. ledna 1924 kandidáti dle odstavce prvního § 5 vykazovati přechodně praxi šestiletou. Této nesrovnalosti zabráňuje odstavec šestý. Nadbytkem nutno však uvést, že byste ani dle svého výkladu citovaného odstavce šestého nebyl mohl býti do seznamu advokátů zapsán. Neboť i před novelou již platil i v oblasti bývalého uherského práva požadavek pětileté praxe, jak již v citovaném místě motivů jest zdůrazněno a jak plyne z § 2 zákonného článku VII:1912 a z § 3 zák. čl. LIII:1913. Ba podle § 2 zák. článku VII:1913 byl byste musil vykázati dvě léta právní praxe po advokátské zkoušce, vykonané 29. září 1913 přes to, že jste před tím měl praxi delší než tříletou. Nelze tedy uznati, že by byla Vaše praxe něco přes čtyři léta dle předpisů před novelou plativších dostačovala. Nebyla by dostačovala po zákonu ani na Slovensku a tím méně by byla stačila v Čechách, kde se nyní o zápis ucházíte a kde tehdy platila praxe sedmiletá. Nebyl byste tedy po právu mohl býti zapsán ani před novelou.

N e j v y š š í s o u d změnil rozhodnutí valné hromady advokátní komory jakož i rozhodnutí komorního výboru v ten rozum, že povolil Dr. Josefovi H-ovi zápis do seznamu advokátů a nařídil komornímu výboru, by zařídil, čeho třeba k provedení tohoto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Novela k advokátnímu řádu, zákon ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., stanoví: § 4 Advokáti, kteří měli v době od 28. října 1918 sídlo mimo území republiky Československé, mohou býti do seznamu advokátů zapsáni jen, když vykážou všechny náležitosti zákonem nařízené a svolí-li k tomu — vyslechna advokátní komoru — ministr spravedlnosti. § 5. Žadatel o zápis do seznamu advokátů musí vykázati, že byl na území republiky Československé anebo před 28. říjnem 1918 na území bývalého Rakousko-Uherska v právní službě prakticky zaměstnán (§ 1 písm. e) po šest roků (odst. 1) . . . počínaje však dnem 1. ledna 1924 stačí výkaz nejméně pětileté praktické právní služby u advokáta (odst. 2). Vzájemný poměr obou těchto předpisů jest zajisté otázkou a, má-li nějaká otázka býti řešena, dlužno si napřed dobře uvědomiti, v čem záleží. Zde jest otázkou, zda oba předpisy upravují jen jeden případ, či každý z nich případ jiný, jinými slovy, zda předpisy ty mají chápány býti kumulativně či alternativně. Komorní rozhodnutí shodně s výborovým rozhodnutím otázku tuto si vůbec neklade, ale vychází zřejmě z představy, že jde o předpis kumulativní, odepírajíc žadateli zápis proto, že by po zákonu bylo zapotřebí, by si opatřil svolení

ministerstva spravedlnosti podle § 4, že by však ani to nestačilo, protože nevykazuje pětileté praktické právní služby u advokáta podle § 5 odst. 2. Zkoumá-li se však pečlivě obsah obojího předpisu, dojde se spíše k přesvědčení, že jde o případ dvojí a tudíž o předpis alternativní. § 4 jedná jen o advokátech, kteří měli od 28. října 1918 (po převratě) sídlo mimo území republiky Čsl. § 5 však o žadatelích vůbec, tedy i neadvokátech, tedy třeba pouhých kandidátech, a již z toho plyne, že o kumulativní předpis nemůže jíti, protože pak by každý žadatel musil býti advokátem v § 4 zmíněným, kdežto zřejmo je, že advokátem býti nemusí, nýbrž úplně stačí, vyhovuje-li podmínkám § 5, jak dokazuje již předpis § 1 (2), stanovící podmínky zápisu pro kandidáty. Dle toho vztahuje se § 4 na advokáty, kteří od převratu měli sídlo mimo území Čsl. republiky a § 5 na všechny žadatele jiné, tedy jednak na advokáty, kteří nespádají pod § 4, tedy zejména takové, kteří pouze před převratem měli sídlo mimo území Čsl. republiky, avšak neměli ho po převratě (tedy po převratě neměli vůbec žádné sídlo, advokacie neprovozovali, byli advokáty bývalými), a pak na žadatele neadvokáty, na pouhé kandidáty. Dále: advokáti podle § 4 mají potřebí svolení ministra spravedlnosti, což není než druhem nostrifikace, tak jako v § 1 (2) písm. f) dovolena nostrifikace advokátních zkoušek tam zmíněných. Svolení ministra spravedlnosti podle § 4, žádné nostrifikace však nemá potřebí žadatel podle § 5, pouhý kandidát aneb advokát, který se dobrodiní § 4 nedovolává, ať již může nebo nemůže, neboť pro každého žadatele stačí, když vykáže podmínky § 1 (2) písm. a)—f), které k zápisu svolení ministra nevyžadují. I to dokazuje, že o kumulaci jíti nemůže, sice by advokát, jenž vykazuje všechny podmínky § 1 (2) písm. a)—f), dobrodiní § 4 tedy nepotřebuje a také se ho nedovolává, nýbrž žádá za zápis podle § 5, měl privilegium odiosum, potřebuje přece svolení ministra podle § 4 (nostrifikace), když právě by byl advokátem, jenž v době od 28. října 1918 měl sídlo mimo území republiky. A tak tomu jest v projednávaném případě. Žadatel nečiní si nárok na dobrodiní § 4, naopak se mu brání, tvrdě, že po převratě vůbec advokátem nebyl, a opírá se pouze o předpis § 5: ale komora mu proti jeho vůli dokazuje, že po převratě byl advokátem v Novém Sadě, o čemž níže, vnucuje mu dobrodiní § 4 a žádá svolení ministra spravedlnosti, kromě toho však také výkaz podle § 5. Takto oba předpisy na úkor žadatele kumuluje. Žadatel tvrdí a veřejnoprávními listinami dokládá, že od vypuknutí války až do 13. listopadu 1918 konal vojenskou službu a advokacie nevykonával, že se hned z fronty dne 13. listopadu 1918 odebral přímo na Slovensko do L. a tam přijal místo u tehdejší Národní rady jako placený tajemník, ve kterémž zaměstnání setrval až do 7. ledna 1919, kdy byl jmenován župním rádcem pro župu Spišskou, a dne 16. prosince 1919 byl jmenován náměstkem předsedy Státního pozemkového úřadu v Praze; dokazuje tím vším, že se do Nového Sadu vůbec z vojny nevrátil, a popírá rozhodně, že byl od narukování do vojny zejména po převratě advokátem a i jen jediný den advokacii provozoval. Komora však praví, že žadatel dle svého udání byl, což je pravda, již

před vypuknutím světové války advokátem v Novém Sadě (leží nyní v království S. H. S.) a že na začátku války byl povolán k aktivní službě vojenské a odevzdal vedení své kanceláře kolegovi v Novém Sadě, jenž ji vedl jako substitut. Toto udání komory dlužno ihned opravit, neboť odporuje spisům, ježto žadatel v odvolání nic takového netvrdil, nýbrž pouze udal, že »běžné záležitosti své advokátní kanceláře kolegovi v Novém Sadě k skončení odevzdal«. Byl prý tedy — pokračuje komora — žadatel po celou dobu, co byl ve svazku vojenském až do 13. listopadu 1918 advokátem v Novém Sadě a na poměru tom ani potom, ba ani po 7. lednu 1919, kdy nabyl čsl. státního úřadu, s právního hlediska nenastala žádná taková změna, by mohlo býti prostě tvrzeno, že přestal býti advokátem; advokacie jeho prý nepominula sama sebou tím, že byl jmenován 7. ledna 1919 státním úředníkem, neboť takového důvodu zániku advokacie uherské právo neznalo. Proč byl vymazán z rejstříku advokátů v Subotici až dne 31. srpna 1920, na tom prý nezáleží. Když tedy byl advokátem v Novém Sadě ještě po převratě, má potřebí svolení ministra podle § 4 a kromě toho výkazu praxe podle § 5, ale nemá ani svolení ministru ani tohoto výkazu, neboť vykazuje jen něco přes 4 roky praktické právní služby u advokáta. Doba, po kterou vykonával samostatnou praxi advokátní, významu prý po zákonu nemá, nehledíc k tomu, že skoro po celou tu dobu, t. j. po čas jeho vojenské služby jeho kancelář vedl substitut. Komora tedy stojí na stanovisku, že advokátem přestal žadatel býti až výmazem z rejstříku advokátů v Subotici dne 31. srpna 1920 a podřaduje ho proto proti jeho vyslovené vůli pod § 4. Ale, nehledíc k tomu, že komora, ať již právní její náhled byl jakýkoli, měla prostě říci, že úvaha s hlediska § 4 odpadá, když sám podmínky jeho netvrdí, ba přímo popírá, je názor komory, že advokacie pomíjí až výmazem z rejstříku (seznamu), právně mylným. Ta otázka souvisí v projednávaném případě úzce s otázkou, zda žadatel přestal býti advokátem v Novém Sadě, když byl úředníkem na Slovensku a pak v Praze. Komora má za to, že si to nepřekáželo, ale je to fysickou nemožností býti úředníkem v L. a pak v Praze a přece vykonávati advokacii v Novém Sadě. Snad to nepotřebuje dalšího výkladu. Pravda, že uherské právo neznalo inkompatibility advokacie s placeným státním úřadem (§ 20 písm. a) adv. ř., § 2 písm. c) novely čís. 40/22), ale i v uherské oblasti advokacie podle § 34 uh. adv. řádu pomíjela dobrovolným vzdáním se. A tu jest na biledni, že žadatel, přijav úřad na Slovensku a pak v Praze, nad vši pochybu dal na jevo, že se advokacie v Novém Sadě vzdává, že ji vykonávati nechce a nebude, tedy advokátem nebyl. Že nebyl z rejstříku vymazán, nevadilo, neboť i v tom případě další trvání zápisu vadí zrovna tak málo, jako když advokát zemře, ale pro nahodilé okolnosti výmaz ze seznamu se třeba po léta neprovede. Zápis do seznamu je potud konstitutivní, že bez něho nelze advokacii vykonávati oprávněně, ale nemá toho významu, že bez výmazu ze seznamu nebylo by možno vlastnosti advokáta pozbyti, naopak advokát přestává jím býti, jakmile nastala některá ze skutečností, na kterou zákon pomínutí advokacie váže (§ 34 uh. adv.

řádu, § 3 novely čis. 40/22). Jisto jest, že, prokáže-li žadatel podmínky § 1 (2) písm. a)–f), musí mu zápis býti povolen bez ohledu na to, zda advokátem někdy již byl, či nebyl, a kdy a kde. Že tu podmínky a) až d) a f) připojenými přílohami prokázány jsou, o tom není sporu, a tak jde jen o podmínku e), která jest upravena právě v § 5, podle něhož žadatel musí vykázati pětiletou praktickou právní službu u advokáta. Žadatel prokázal, jak komora sama uznává, přílohami již dříve připojenými B až H praktickou právní službu u advokáta od 5. dubna 1909 do 16. února 1913 bez jednoho dne, t. j. bez 15. června 1911, tedy celkem 3 léta, 10 měsíců, 10 dní a pak od 11. března 1913 do 15. září 1913 — 6 měsíců, 4 dni, tedy úhrnem 4 léta, 4 měsíce, 14 dní, což by o sobě ovšem nedostačovalo na praxi pětiletou. Avšak vysvědčením advokátní komory pro Banát, Bačku a Baranju v Novém Sadě ze dne 14. června 1927, čis. 796, nyní za odvolacího řízení předloženým prokázal dále, že byl zapsán do seznamu advokátů u bývalé Subotické advokátní komory od 9. října 1913 se sídlem v Novém Sadě, z kteréhož seznamu vymazán byl, jak již shora řečeno, dne 31. srpna 1920. Pravda, že čas, který ztrávil na vojně, a dále čas od návratu z vojny až do výmazu ze seznamu, tedy od 1. srpna 1914 do 31. srpna 1920 se za právní praxi počítati nemůže, protože po dobu vojenské služby ji nevykonával pro překážku této služby a po návratu z vojny ji nejen nevykonával, nýbrž se jí dokonce vzdal, přijav úřad ve zdejším, tedy jiném státě, jak už shora uvedeno, avšak doba od 9. října 1913 do nastoupení vojenské služby, tedy do konce července 1914, tudíž 9 měsíců, 22 dní, po kterou advokacii skutečně prakticky vykonával, musí se mu započítati, takže dohromady to činí 5 let, 2 měsíce, 6 dní, tedy více než podle § 5 (2) novely třeba. Že by se mu doba samostatného vykonávání advokacie neměla započítati, ježto prý, jak komora praví, nemá po zákonu významu, jest právní názor na jisto mylný. Ovšem zákon praví, že žadatel musí vykázati pětiletou právní »službu u advokáta« a ne pětiletou právní praxi advokátní, avšak samostatná právní praxe advokátní musí se na jisto rovnati praxi nesamostatné, praxi pouhého zaměstnance v cizích službách, neboť nelze pochybovati, že se zřetelem na účel, k vůli němuž se vyžaduje, je ještě lepší a účinnější, poskytujíc výcvik zajisté ještě zdárnější, nutíc k samostatnému přemýšlení a rozhodování. Zákon mluvě o »službě u advokáta«, myslí na obyčejný případ, že o zápis žádá advokátní kandidát, koncipient, jenž samostatným advokátem ještě nebyl, naprosto ho však nenapadá, by tím chtěl vylučovat praxi ještě silnější, praxi samostatného advokáta, když se ten případ výjimečně vyskytne, že se takové osobě udá žádati za zápis. Chtíti tuto praxi vylučovati, neslo by na sobě všechny známky výkladu pouze slovního, nepřihlížejícího k duchu zákona.

Čís. 7230.

Smlouva mezi Československou republikou a republikou Polskou ze dne 6. března 1925, čis. 5 sb. z. a n. na rok 1926 ohledně úpravy právních styků ve věcech občanských, trestních a nesporných.